

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 348/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED], a [REDACTED],
zastúpených advokátom JUDr. Danielom Balandom, Jelačičova 508/26, Bratislava,
proti postupu Mestského súdu Bratislava I (pôvodne Okresného súdu Bratislava III) v konaní
sp. zn. B3-6T 21/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 27. apríla 2026 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa 1, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia v súvislosti s nárokom sťažovateľa 1 ako ustanoveného obhajcu na odmenu za poskytovanie právnej pomoci sťažovateľovi 2 v trestnom konaní.

2. Následne bola 30. apríla 2026 ústavnému súdu doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa 2, ktorou sa domáha vyslovenia totožných práv ako sťažovateľ 1 v tom istom konaní vedenom mestským súdom (pôvodne okresným súdom).

3. Obaja sťažovatelia zhodne požadujú, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a aby každému z nich priznal finančné zadost'účinenie 3 000 eur od okresného súdu a 3 000 eur od mestského súdu a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

4. Uznesením č. k. PLs. ÚS 39/2026-5 zo 6. mája 2026 boli ústavné sťažnosti sťažovateľov spojené na spoločné konanie.

5. Z ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľ 1 prevzal obhajobu ako ustanovený obhajca vo veci obvineného sťažovateľa 2. Trestná vec právoplatne skončila v septembri 2019. Dňa 20. decembra 2019 sťažovateľ 1 doručil okresnému súdu vyčíslenie trov obhajoby v sume 7 370,19 eur. Rozhodnutím okresného súdu zo 16. apríla 2020 bola sťažovateľovi 1 priznaná odmena 4 754,92 eur. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 1 sťažnosť, o ktorej mestský súd dosiaľ nerozhodol.

6. Sťažovateľ 1 sa dvakrát (7. apríla 2022 a 14. februára 2024) obrátil na okresný súd, resp. neskôr na mestský súd, so žiadosťami o informácie o stave konania. Na tieto žiadosti okresný súd ani mestský súd nereagovali a neučinili žiadny úkon smerom k rozhodnutiu o sťažnosti sťažovateľa 1.

7. Zo strany sťažovateľa 2 bola okresnému súdu 29. apríla 2020 doručená sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zo 16. apríla 2020 v prospech sťažovateľa 1. S poukazom na profesionálny výkon sťažovateľa 1 ako jeho obhajcu požaduje, aby bola sťažovateľovi 1 priznaná odmena v sume, ktorú si pôvodne vyčíslil.

8. Sťažovatelia namietajú, že napriek tomu, že podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku o odmene a náhradách obhajcu má byť rozhodnuté do 30 dní od podania návrhu, okresný a následne mestský súd v tejto veci nevykonali žiaden úkon. Lehota 30 dní môže byť podľa názoru sťažovateľov analogicky rozšírená o lehotu na rozhodnutie o sťažnosti vo veci trov konania. Zdôrazňujú, že rozhodnutie o odmene a náhradách ustanovenému obhajcovi je jednoduché a k predĺženiu konania nijako neprispeli.

II.

Predbežné posúdenie ústavných sťažností

9. Podstatou oboch ústavných sťažností je namietaná existencia zbytočných prietáhov spôsobených postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v napadnutom konaní vo fáze rozhodovania o odmene sťažovateľa 1 za poskytovanie právnej pomoci sťažovateľovi 2. Sťažovatelia, poukazujúc na priebeh napadnutého konania, namietajú jeho ústavne neakceptovateľnú dĺžku v trvaní viac ako 6 rokov od podania sťažnosti vo veci náhrady trov konania.

II.1. K ústavnej sťažnosti sťažovateľa 1:

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (porov. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013, III. ÚS 161/2024).

11. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prietahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prietahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákolvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojim stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

13. Zároveň podľa § 10 ods. 10 Trestného poriadku v konaní pred súdom nie je stranou len ten, proti komu sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor, ale rovnaké postavenie ako strana má aj iná osoba, na ktorej návrh alebo žiadosť sa konanie vedie. Niet preto pochyb, že aj sťažovateľ 1 ako súdom ustanovený obhajca má v konaní o jeho návrhu na rozhodnutie podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku oprávnenie použiť prostriedok podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku.

14. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

15. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak zo strany súdu nedošlo k prietahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne. Ak je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

16. Ústavný súd zastáva názor, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde za účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ môže účinne domáhať ochrany svojich práv (II. ÚS 31/09, II. ÚS 531/2017, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, III. ÚS 263/2021, III. ÚS 107/2025).

17. Z ústavnej sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľ 1 podal sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku na nadriadenom súde, ktorou by sa domáhal určenia primeranej lehoty na uskutočnenie požadovaného úkonu – vydanie rozhodnutia o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o priznaní odmeny za poskytovanie právnej pomoci sťažovateľovi 2 zo 16. apríla 2020. V prípade, ak by mestský súd sťažnosti nevyhovел, bolo by jeho povinnosťou predložiť vec nadriadenému súdu, ktorý by o nej rozhodol podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku do piatich pracovných dní od prevzatia veci.

18. Ústavný súd dodáva, že mailové podania sťažovateľa 1 zo 7. apríla 2022 a 14. februára 2024 adresované mestskému súdu, v ktorých „žiadal informáciu o stave konania a kedy súd pristúpi k rozhodnutiu o sťažnosti obhajcu proti uzneseniu o čiastočnom nepriznaní trov obhajoby“, nemožno považovať za sťažnosť na nečinnosť v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku, na ktorú sú

kladené vyššie nároky z hľadiska formy aj odôvodnenia. Uvedené platí o to viac, že sťažovateľ 1 je právne kvalifikovaná osoba (advokát), od ktorého je dôvodné očakávať, že mohol a mal vedieť uplatniť sťažnosť v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku kvalifikovaným spôsobom.

19. Sťažovateľ 1 teda nevyužil právny prostriedok ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý mu osobitný predpis – Trestný poriadok – účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnený. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

20. Napokon ústavný súd uzatvára, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi 1, aby v budúcnosti po splnení všetkých zákonných podmienok nepredložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

II.2. K ústavnej sťažnosti sťažovateľa 2:

21. Ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že obsah ústavnej sťažnosti sťažovateľa 2 je v zásade zhodný s obsahom ústavnej sťažnosti sťažovateľa 1. Sťažovateľ 2 tvrdí, že mu bola spôsobená ujma porušením označených základných práv tým, že mestský súd nerozhodol o sťažnosti vo veci neschválenej nárokovanej sumy trov obhajoby, ktorú podal v prospech sťažovateľa 1 (jeho ustanovenému obhajcovi v trestnom konaní). Tým sa mal stať „*obeťou nezákonného prietahového konania*“.

22. Ústavný súd konštatuje, že konanie, v ktorom mestský súd rozhoduje o odmene a náhradách pre sťažovateľa 1, ktorý bol štátom ustanovený sťažovateľovi 2 ako obhajca v trestnom konaní, je primárne konanie medzi sťažovateľom 1 a štátom. Pre sťažovateľa 2 bolo rozhodujúce, že jeho trestné konanie v meritornej časti rozhodovania súdu o vine a treste sťažovateľa 2 ako obžalovaného bolo právoplatne skončené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 4. septembra 2019.

23. Nemožno však bez ďalšieho vylúčiť ani ústavnoprávnu ochranu osobe, ktorej bola poskytnutá povinná obhajoba s ohľadom na možnú náhradu trov trestného konania vrátane vyplatenej odmeny a náhrady ustanovenému obhajcovi [§ 555 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] práve zo strany tejto osoby. Je tomu tak len za situácie, ak by dotknutá osoba sledovala ústavou chránené vlastné záujmy. Toto však nemôže byť prípad sťažovateľa 2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ 2 podal sťažnosť v prospech svojho obhajcu (sťažovateľa 1), na základe ktorej žiada, aby bola sťažovateľovi 1 priznaná odmena vo výške, ktorú si pôvodne vyčíslil (v sume takmer o tretinu vyššej, než mu bola priznaná okresným súdom). Z povahy veci teda vyplýva, že sťažovateľ 2 sleduje skôr záujmy sťažovateľa 1, než svoje vlastné, a preto (ne)činnosťou mestského súdu v napadnutom konaní nemôžu byť porušované jeho základné práva a slobody bez ohľadu na to, že sťažovateľ 2 ich pociťuje.

24. O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011).

25. Na základe už uvedeného ústavný súd pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti ústavnú sťažnosť sťažovateľa 2 v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu